

Valtuustoaloite tekstityksen lisääminen kunnanvaltuuston tallenteisiin

Kunnanhallitus 19.05.2025 § 96
133/00.01.01/2025

Valmistelija kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044 770 2206

Valtuutettu Santeri Nousjoki teki Anne Tuomaila-Lähteenmäen, Tiina Malmin, Ari Wahlbergin, Topias Rauhamaan, Matti Sallilan, Marko Hietalan ja Sirpa Kinnarin allekirjoittaman valtuustoaloitteen 28.4.2025 kokouksessa koskien tekstityksen lisäämisestä kunnanvaltuuston kokoustallenteisiin.

Valtuustoaloite

Kuntalaiset ovat päässeet seuraamaan valtuuston kokouksia perinteisen lehterin lisäksi jo tovin aikaa YouTube -lähetyksen kautta, mikä lisää paikallisdemokratian läpinäkyvyyttä.

YouTube -lähetykset säilyvät näkyvissä kaksi viikkoa yleisölle, kunnes ne piilotetaan yhdenvertaisuussäädöksen vuoksi, sillä niistä puuttuu vaadittu tekstitys. 2020-luvulla on saatavilla sekä helppokäyttöisiä että kohtuuhintaisia tekstitysovelluksia, joten teknisistä seikoista tallenteiden pidempiaikainen näkyvyys ei voi jäädä kiinni.

Valtuutetut esittävät seuraavaa: Kunnanvaltuuston YouTube-tallenteisiin lisätään tekstitys, minkä jälkeen ne säilyvät julkisesti nähtävillä kyseisellä alustalla Kunnan hallinnon tulee valmistella kohtuuhintainen ratkaisu kunnanvaltuuston tallenteiden tekstitykseen tuoreimpia mahdollisuuksia hyödyntäen. Ratkaisun löydyttyä kunnanvaltuuston tallenteisiin lisätään vaaditut tekstitykset, minkä jälkeen ne jätetään julkisesti nähtäville YouTubeen.

Kunnan selvitys

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (206/2019) edistää digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta ja sisällön saavutettavuutta. Digipalvelulain lähtökohta on se, että kaikki videot ja äänitallenteet on julkaistava alun perin täysin saavutettavana eli tekstitettävä ja tarvittaessa myös kuvailutulkattava.

Saavutettavuusvaatimukset koskevat kuntia, joiden on huolehdittava siitä, että niiden verkkosivustoilla julkaistavat videot ovat saavutettavia.

Julkaistuissa videoissa pitää lähtökohtaisesti olla tekstitys. Tekstityksen pitää kattaa videon puhe ja myös muut olennaiset videolla kuuluvat äänet.

Suoria videolähetyksiä saavutettavuusvaatimukset eivät koske. Silloin kun suoran lähetyksen tallenne jää kunnan verkkosivustolle, se on tehtävä saavutettavaksi viimeistään 14 vuorokautta ensilähetyksen jälkeen. Perustelluissa tapauksissa aika voi olla pidempi, jolloin pidempi aika tulee perustella saavutettavuusselosteessa vetoamalla kohtuuttomaan rasitteeseen.

Lain mukaan kaikki videot, jotka jäävät tallenteiksi kunnan verkkosivuille, on tehtävä saavutettaviksi. Videoita voi olla myös kunnan sosiaalisen median kanavissa, esimerkiksi YouTube-kanavissa.

Jos sosiaalisen median kanavissa on kuntalaisille keskeistä, oleellista tietoa sisältäviä videoita, tieto pitää lain mukaan tarjota myös kunnan omilla verkkosivuilla. Kunnan harkittavaksi jää, mitkä videot sisältävät sellaista oleellista tietoa, jonka pitäisi olla tarjolla sosiaalisen median kanavien lisäksi myös kunnan omilla verkkosivuilla tai sovelluksessa.

Verkkosisällön saavutettavuusohjeet eivät määritä sitä, kuinka tekstitys tulee tehdä. Tekstitys voidaan tehdä kiinteäksi osaksi videota tai tehdä sellaisella työkalulla, joka mahdollistaa, että tekstit saa laitettua pois päältä tai päälle halutessaan.

Jos videon tekeminen saavutettavuusvaatimusten mukaiseksi on kunnalle kohtuuttoman työlästä, raskasta tai kallista kunnan kokoon ja videon kohderyhmään nähden, kunnan on mahdollista käyttää kohtuuttoman rasisitteen perustetta.

Kohtuuttoman rasisitteen perusteella voi mahdollisesti osan videoista jättää saavutettavuusvaatimusten ulkopuolelle. Kohtuuttoman rasisitteen perusteen käytöstä on ilmoitettava saavutettavuusselosteessa ja perustetta voi käyttää sisällön osalta vain tilapäisesti. Tilapäisyys riippuu tilanteesta, mutta se voi kestää esimerkiksi joitakin kuukausia.

Jos kunnalle kaikkien videoiden tekstittäminen ei ole taloudellisesti tai työmäärällisesti perusteltua, kunnan tulee ratkaista, mitkä sisällöt ovat keskeisiä ja oleellisia kaikille kuntalaisille, ja onko esimerkiksi sellaisia sisältöjä, jotka koskevat erityisesti vammaisille henkilöille tärkeitä asioita.

Viitaten edellä esitettyyn aloitteen valmistelussa ja esityksen tekemisessä on perusteltua selvittää ainakin seuraavat asiat:

- Tekstityksen tuottamisen vaikutus videoiden julkaisuaikatauluun
- Tietosuojalainsäädännön edellytykset ja vaatimukset henkilötietoja sisältävien aineistojen sekä näistä muodostuvien henkilörekisterien tallentamiseen ja säilyttämiseen
- Kunnan tarpeisiin soveltuvat mahdolliset videoiden tekstitykseen soveltuvat menetelmät ja välineet
- Kunnan videoiden tekstityksen soveltuvien menetelmien ja välineiden käytöstä syntyvät vuosittaiset kustannukset ja http-työmääräarvio
- Vertailutietona kunnan videoiden tekstityksestä syntyvät vuosittaiset kustannukset ostopalveluna hankittuna
- Esitys mitkä videot sisältävät sellaista oleellista tietoa, joiden pitäisi olla tarjolla sosiaalisen median kanavien lisäksi myös kunnan omilla verkkosivuilla
- Oleellisten videoiden julkaisemisen kustannukset kunnan omilla verkkosivuilla sosiaalisen median kanavien lisäksi

Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen tietohallintoasiantuntijan valmisteltavaksi ja pyytää tätä esittämään selvityksen kunnanhallitukselle sen valmistuttua.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Jakelu	tietohallintoasiantuntija